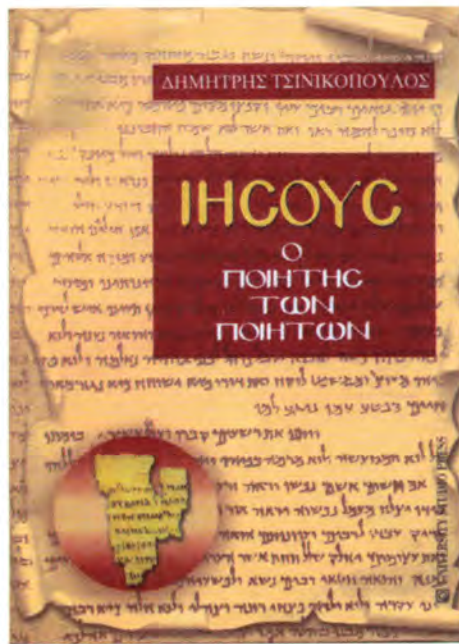

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο αισθαντικός δημιουργός δοκιμιακής εποπτείας

Για όποιον η λογοτεχνία και κυρίως η ποίηση, δεν είναι παρά μια αναβρυστική πηγή αωδότητας, ένας αρμονικός συγκερασμός αισθήσεων και αισθημάτων παντελώς αντίθετος με την πεζολογία του κόσμου, ο δρόμος της εσωτερικότητας όσο και της γραφής ποτέ δεν ήταν ένας εύκολος δρόμος.

Για όποιον υπάρχει η πεποίθηση πως μόνο μετά από την τέχνη του λόγου ο κόσμος γίνεται πιο συμβατός, πιο αποκαλυπτικός, πιο σύμφωνος με τα όνειρά μας, η φυσική, διαυγής και μεταμορφωτική μαγεία του ποιητικού λόγου είναι για τους δημιουργούς όλων των εποχών και όλων των πατριδών ο απωλεσθείς παράδεισος που πρέπει να ανακληθεί. Ο τρόπος "με τον οποίο μπορεί να σώσει κανείς την ψυχή του στην εμπορική, πολεμοχαρή κοινωνία των μαζών, στην οποία ζούμε" για να θυμηθούμε τον Kinzel.

Πόσο ανοιχτόμυαλος, αλήθεια, πλατύστερνος και αγεωμέτρητος πρέπει να είναι ένας ποιητής για να διαθέτει την αισθητική εκείνη αρτίωση που όλα τα υποτάσσει, και τα πιο ετερόκλητα, στο ύπατο νόημα της τέχνης, αλλά ταυτόχρονα να έχει και τη βούληση να εκφράζει καθολικούς οραματισμούς, γενικές καταστάσεις και στάσεις ζωής με καιρίες αναφορές -όπου αρμόζει- σε προηγούμενες κοινωνικές, μυθο-

λογικές, ιστορικές, φυσικές, θρησκευτικές και άλλων ειδών πηγές; Με απώτερο στόχο να παρέχει στους άλλους -εποπτικά- την πολυποικίλη ζωή στις κατακτήσεις της, αλλά και τους μετεωρισμούς και τις διακυμάνσεις της, τους φανερούς και αφανείς κρουσμούς της, τις πλάνες, τις ανατάσεις, τους αγώνες της. Τις μεγάλες της πτήσεις.

Θα μπορούσαμε να αναφερθούμε σ' ένα πλήθος εμπνευσμένων στοχαστών, παγκόσμια, όπου με επιγραμματικό και στέρεο λόγο έδωσαν στο μάκρος του καιρού, ως τις μέρες μας, το υψηλό μέτρο και την αξία της ποίησης. Θα φθάσουμε μόνο στον νομπελίστα Περς: "Η ποίηση περισσότερο από ένας τρόπος γνώσης είναι πάνω απ' όλα τρόπος ζωής και ζωής ακέραης".

Πιστεύω ότι θα απείχα από την υπερβολή αν έλεγα ότι την ρήση αυτή εφαρμόζει σχεδόν απόλυτα ο Δημήτρης Τσινικόπουλος. Ο αισθαντικός δημιουργός που μέχρι σήμερα υπηρέτησε τη λογοτεχνία στην αυθεντική έννοιά της, σαν καθαρή πράξη, σαν πρώτη αρχή.

Με κείμενα δυνατά, συμπαγή, άλλοτε ποιητικής υφής και άλλοτε δοκιμογραφικής εποπτείας αλλά πάντοτε δοσμένα μ' ένα πλούσιο ανάβρυσμα καρδιάς, δοσιπέει εξακολουθητικά την ομορφιά και την αντίληψή της.

Η έντονα στοχαστική πτευρά της ψυχοσύνθεσής του, αποκρυσταλλώνει, στο έως τώρα πρακτικό, πεζολογικό ή δοκιμογραφικό του έργο, πολλές συμπεκνωμένες και οξυδερκείς γνωμολογίες, αναφορικά με τα μεγάλα θέματα της ζωής. Μέσα από τα

κείμενά του αναδίνεται συνήθως μια ιδιότυπη, αρκετά δαμασμένη, αξιοπρεπής ευαισθησία, ένα έμμετρο δίδαγμα άοκνης εργατικότητας.

Και το πρόσφατο βιβλίο του, ένας χυμώδης καρπός της συγγραφικής κι ερευνητικής του βούλησης, η εξαιρετική μελέτη "Ιησούς, ο ποιητής των ποιητών", είναι μια απολύτως τεκμηριωμένη εργασία, αποτέλεσμα έρευνας πολύχρονης, που αποσιπά την αισθητική μας ευαρέσκεια τόσο με την πρωτοτυπία της σύλληψης όσο και με την εκφραστική λιτότητα και ουσία του λόγου.

Προσωπικά θα ήθελα να επιστημάνω την ώριμη, την αρτιωμένη τέχνη του Δημήτρη Τσινικόπουλου και σε αυτό το δύσκολο συγγραφικό είδος όπου απαιτείται στέρεη γνώση, τόλμη, αμεσότητα, ευρύς πνευμα-

τικός ορίζοντας, με δυο λόγια, ικανότητες βαρύνουσες. Το βιβλίο, που είναι γραμμένο σε κατανοητή και γλαφυρή γλώσσα, με τις απαραίτητες σημειώσεις, εικόνες, πίνακες και πλούσια ελληνική και κυρίως ξενόγλωσση βιβλιογραφία, απαρτίζεται από κείμενα λεπταίθητα όσο και ρωμαλέα, κείμενα διεισοδυτικά, που ενδιαφέρουν όχι μόνο τον λογοτέχνη, τον φιλόλογο, το θεολόγο ή τον ιστορικό αλλά και κάθε σκεπτόμενο άνθρωπο. Με ερευνητική ευσυνειδησία, επιστημονικότητα, καθαρή σκέψη, σαφήνεια, ουσιαστικές επιστημάνσεις και άριστη βιβλιογραφική δεμελίωση, με σεβασμό, βαθιά πίστη και αγάπη στον ιερό, το θείο λόγο, ο Δημήτρης Τσινικόπουλος, τον προσεγγίζει και ανικνεύει την ποίηση και την αιώνια ομορφιά του. Οι προσευχές, οι απαράμιλλες παραβολές, τα γνωμικά, τα αποφθέγματα του από Ναζαρέτ Ιησού αναλύονται σε βάθος, μελετώνται με προσοχή και συγκρίνονται με κείμενα της ελληνικής γραμματείας, αλλά και με σύγχρονα λογοτεχνικά. Στην υπεύθυνη όσο και σημαντική εργασία του, ο μελετητής παραδέχεται, ανάμεσα στα άλλα, την εδραία του πεποίθηση ότι, εάν κρίνει κανείς από την ποιότητα και την επίδραση του ποιητικού λόγου του Χριστού στην ανθρωπότητα, σίγουρα ο Ναζωραίος, ως άνθρωπος, υπήρξε ο μεγαλύτερος ποιητής πάνω στη γη, ο "ποιητής των ποιητών". Γιατί ο ποιητικός του λόγος ήταν κρουστός και θαλερός, δροσερός, πρωτότυπος, φυσικός και θελκτικός απευθυνόμενος σε κάθε ηλικία και τάξη ανθρώπων ανεξαρτήτως φυλής, τόπου ή χρόνου. "Στην καρδιά μου κατοικεί ο Ιησούς της Γαλιλαίας... ο ποιητής που μας κάνει όλους ποιητές" έγραψε ο σύγχρονος Λιβανέζος συγγραφέας Χαλίλ Γκιμπράν. Και ο Όσκαρ Ουάιλντ πολύ νωρίτερα είχε επιστημάνει: "Ο Χριστός βρίσκεται δίπλα στους ποιητές... η δέση του είναι μαζί με τους ποιητές. Μα και ολόκληρη η ζωή του είναι το πιο υπέροχο ποίημα...".

Σαγηνευτική ήταν η επίδραση των λόγων του Χριστού όχι μόνο στους μαθητές - ακροατές του αλλά και σε όλες τις μετέπειτα γενιές. Απλοί άνθρωποι αλλά και σοφοί, Βυζαντινοί, πατέρες της εκκλησίας, δυτικοί φιλόσοφοι, καλλιτέχνες και νομπελίστες λογοτέχνες επί αιώνες μέχρι σήμερα στρέφουν την προσοχή τους στα λόγια του Ιησού και τρέφονται κυριολεκτικά από αυτά.

Τα λόγια που εξακολουθούν επί κιλιετί-

ες να διδάσκουν, να συγκινούν, να συναρπάζουν, αφού όπως σημειώνει ο Τσινικόπουλος στο βιβλίο του: "Ο Ιησούς είχε τον ωραίο υπηρέτη του αληθινού και όχι το αληθινό υπηρέτη του ωραίου". Και εδώ θυμόμαστε, καθώς ο συγγραφέας, τον Αλφρέντ ντε Μυσσέ: "Τίποτα δεν είναι αληθινό χωρίς να είναι και ωραίο".

Με το πρόσφατο μελέτημά του, ο Δημήτρης Τσινικόπουλος, δίνει ταυτόχρονα και μια τεκμηριωμένη απάντηση στο ερώτημα των ορθολογιστών για το πώς μπορούμε να γνωρίζουμε ότι τα λόγια του Ιησού, όπως διαφυλάχθηκαν στα Ευαγγέλια, είναι πραγματικά δικά του και όχι λόγια τρίτων, αφού ο Χριστός δεν έγραψε τίποτα. "Η αναγνώριση του γεγονότος, -γράφει-, πως ο Ιησούς μίλησε ποιητικά, βοηθάει στην αναγνώριση της αυθεντικότητας των λόγων

του". Στο επίμετρο του βιβλίου, με τον τίτλο "Ποίηση και μνήμη", αναπτύσσει μ' ελκυστική δεξιοτεχνία το θέμα αυτό. Ο Ιησούς μιλώντας στους μαθητές του ποιητικά, που σημαίνει βραχύλογα και με ρυθμό, με επαναλαμβανόμενες εικόνες και ζωηρά λεκτικά σχήματα, έκανε τα λόγια του πιο ευμνημόνευτα, τους προετοίμασε ώστε να διατηρήσουν στη μνήμη τους τη διδασκαλία του, μετά την αναχώρησή του. Αυτό εξηγεί το πώς εντυπώθηκαν τα λόγια του νωρίς στις διάνοιες των μαθητών που τα διαφύλαξαν, αλώβητα, στους επερχόμενους.

Πιστεύω πως το συγκεκριμένο αξιοπρόσεκτο βιβλίο, φανερώνοντας το εύρος και το βάθος της κατάρτισης του συγγραφέα πάνω στο θέμα, καθώς και την διεισοδυτική του ικανότητα, είναι από αυτά που θα

μείνουν στην ελληνική γραμματεία. Δικαίως, τιμήθηκε στην πρώτη του έκδοση με το Βραβείο Δοκιμίου της "Ελληνικής Εταιρίας Χριστιανικών Γραμμάτων" (1994).

Κλείνω το σημειώμά μου αυτό ανακαλώντας στην μνήμη μου αυτό που έγραψε ο Πιέρ Ρεβερνύ: "Όχι πια να μας συγκινεί η ποίηση με την έκθεση τη λιγότερο ή περισσότερο παθητική ενός οποιουδήποτε γεγονότος, αλλά έτσι πλατιά, έτσι καθαρά, όσο μας συγκινούν το βράδυ ένας καλύτερος ουρανός, η γαληνεμένη θάλασσα η μεγαλόπρεπη, η τραγική ή ένα βουβό δράμα παιγμένο από τα σύννεφα, κάτω από τον ήλιο".

Η Μάρω Στασινοπούλου είναι Συγγραφέας, Μέλος της Εθνικής εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών

Γράφει η
Μάρω Στασινοπούλου